

Afscheid van een trouwe dienaar



Joël Voordewind gaat loopbaan Tweede Kamer beëindigen

De oorsprong van
kansenongelijkheid

Internationaal secretariaat
bij Pete Hoekstra

Misverstanden over Israël?

Voorwoord

Lieve PerspectieF'er,

Momenteel zit ik op m'n balkonnetje met een perenijsje in de zon. In de verte ruik ik de eerste barbecue van de avond en ik begin me af te vragen of ik me niet toch even moet insmeren. Het is de stilte voor de storm. Nog zo'n 230 dagen te gaan voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. In de wereld is het echter alles behalve stil. In mijn hoofd is het echter alles behalve stil.



Jongeren die massaal de straat op gaan voor het klimaat; scholieren die zij aan zij met docenten opstaan voor het onderwijs; gemeenten die aanbieden vluchtelingenkinderen op te vangen; miljoenen mensen die binnen blijven in bescherming tegen corona; een veelkleurig palet aan demonstranten dat zich uitspreekt tegen racisme. Bedolven onder de ene na de andere golf van solidariteit, staat de conjunctuur van de economie ons nog te wachten.

Maar het is zomer. Zit stil, pak je rust en neem je tijd.

Echter, wees niet stil. Luister, denk na en stel de juiste vragen.

FIJNE VAKANTIE! Bina Chirino
Voorzitter PerspectieF, ChristenUnie-jongeren

Inhoud

4-7 Joël Voordewind in zijn laatste dagen als Kamerlid

8-11 Een uitgebreid gesprek met Pete Hoekstra

12-15 Ronald Buitelaar over kansenongelijkheid

16-18 Paola Veenendaal over Israël



Agenda

10-13 augustus:
Zomerschool CDJA
en PerspectieF

5 september:
Impact Factory
ChristenUnie

26 september:
Kick Off PerspectieF

Woord van de redactie

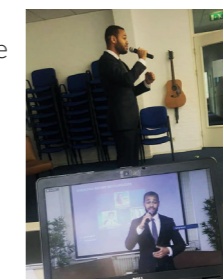
Voor wie echt scherp op de details let is het duidelijk dat ik een grote zonde bega door tijdelijk zowel posities in het PerspectieF-bestuur als de PerspeX-redactie in te nemen. Om spoedig weer in het reine te komen met mijn journalistiek geweten leg ik een van beide taken dan ook neer. Dit is de laatste maal dat ik als hoofdredacteur aan het magazine heb bijgedragen.

Ik ben erg blij met deze laatste editie. Het weerspiegelt wat ik altijd graag met de PerspeX heb willen bereiken, om twee hoofdredenen. In de eerste plaats biedt deze PerspeX ruimte aan de gesprekken over de grote vraagstukken. Persoonlijk ben ik het inhoudelijk wellicht niet met alle input in het magazine eens, maar het is nooit onze insteek als redactie om onze eigen propaganda te verkondigen. We willen het gesprek mogelijk maken, vanuit zoveel mogelijk invalshoeken, juist ook over complexe en gevoelige onderwerpen. Als dat soms wat wrijving oplevert binnen PerspectieF hebben wij mijns inziens goed werk geleverd, zolang discussies maar een constructief vervolg krijgen.

Daarnaast ben ik ook heel blij dat er meerdere bijdrages in deze PerspeX staan opgenomen van PerspectieF'ers die zelf niet in de redactie zitten. Want daar is de PerspeX ook voor: een podium bieden aan jongeren met een mening. Ik hoop dat men ook op die manier van het magazine gebruik blijft maken.

Voorals hoop ik dat de PerspeX ook na mij op die voet verder kan gaan. Dat het PerspectieF kan opschudden en stevige debatten los kan wrikken. Met de getalenteerde nieuwe hoofdredacteur moet dat ongetwijfeld goed komen. Zelf blijf ik het magazine nauwlettend volgen. Ik zal met grote nieuwsgierigheid zitten wachten op het eerste PerspeX-artikel dat mijn bestuursbeleid aan flarden schiet!

Tim Kuijsten
Hoofdredacteur



In de media

Op **1 juli** gaf onze nieuwe voorzitter Bina Chirino een interview aan CIP, over haar voorzitterschap en culturele inclusiviteit binnen PerspectieF

Ook op **1 juli** werd een artikel van ons nieuwe bestuurslid Internationaal Pieter-Dirk Dekker bij CIP gepubliceerd, over de verhoudingen van 'All Lives Matter' tegenover 'Black Lives Matter'

Op **2 juli** was Bina te horen bij Groot Nieuws Radio, over het speerpunt 'culturele diversiteit en inclusiviteit binnen PerspectieF'

Op **10 juli** zat kersvers secretaris Justin den Harder bij Omroep Flevoland om te praten over PerspectieF en zijn nieuwe bestuursfunctie



'Zonder wrijving geen glans'

Na 14 jaar is het einde van Joël Voordewind als Kamerlid namens de ChristenUnie in zicht. Een boegbeeld van de partij verlaat zijn stek. Voor PerspeX reden om hem (digitaal) op te zoeken. Hoe heeft hij de 14 jaar als Kamerlid ervaren, hoe kijkt hij naar het huidige immigratiedebat binnen de ChristenUnie en waarom noemen mensen hem zo vaak recalcitrant? Je leest het hier!

U neemt straks na 14 jaar als Tweede Kamerlid afscheid. Hoe houdt je zulk zwaar werk zo lang vol?

"De mensen voor wie ik het doe, motiveren me elke dag: vluchtelingen, kinderen in de jeugdzorg, christenen die vervolgd worden vanwege hun geloof, mensen in nood. Ik heb al die jaren bijna constant dezelfde portefeuilles mogen doen: Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking, Asiel en Migratie, Jeugdzorg. Als je mensen spreekt, hetzij in Nederland hetzij in het buitenland, raken mij de verhalen die ik hoor en neem ik die mee naar Den Haag. Die verhalen stimuleren mij altijd om door te gaan met mijn werk om te zien of we iets voor ze kunnen doen. En ik kan het werk alleen doen door steun van mijn vrouw. Wat ook helpt is dat we nu twee keer in een coalitie hebben gezeten waarin je echt het verschil kunt maken voor anderen. Balkenende IV (2007-2010) en Rutte III (2017-2021). Vanuit de coalitie zijn we in staat geweest om te werken aan meer duurzaamheid, verbeteren van de positie van vluchtelingen, zowel in de regio waar ze vandaan komen als in Nederland, opkomen voor het leven, voor gezinnen, voor mensen met een beperking, voor studenten door middel van coalitie-Y, de jongerenalliantie. Tenslotte: wat helpt is soms jezelf relativeren, humor en je realiseren dat het niet alleen van jou afhangt en dus een goede balans houden tussen werk en gezin. Dat lukte in het begin minder dan de laatste jaren."

U wordt soms neergezet als een recalcitrant politicus, hoe komt dat?

"Ja, ik ben geneigd me te verzetten als mensen onrecht wordt aangedaan. Maar tegelijk ben ik ook iemand die zich volgens mij altijd loyaal aan afspraken houdt. Neem bijvoorbeeld het kinderpardon, dat was niet gelukt bij de kabinetsformatie, maar dat hield niet in dat we de strijd voor de kinderen opgaven. Door toedoen van de overheid zaten deze mensen soms 6 à 7 jaar in onzekerheid. Soms waren ze hier geboren. Dat vind ik onrechtvaardig en dan blijf ik daarvoor pleiten totdat er een resultaat is bereikt, wonderen bestaan nog! Er is ook veel voor gebeden onder andere in de Bethelkerk in Den Haag ten gevolge van het kerkasiel van het gezin van Hayarpi. Maar ik ben altijd wel binnen de afspraken van het regeerakkoord gebleven (lachend). Soms op het randje..."

Had u het uzelf niet makkelijker kunnen maken door af en toe wat eerder 'ja en amen' te zeggen? De karikatuur van een politicus is dat hij vooral zijn eigen positie belangrijk vindt.

Het maken van vijanden is dan toch helemaal niet handig?

"Ja, dat was soms makkelijker geweest, maar ik herken niet het beeld dat politici vooral voor hun eigen positie gaan. De meeste politici zijn hardwerkende mensen die de politiek in gingen vanuit bepaalde idealen en overtuigingen, hetzij liberaal, socialistisch of zoals wij: vanuit ons geloof. In de politiek komt het erop aan om zoveel mogelijk van je idealen te realiseren. Maar het is ook geven en nemen, je moet er met elkaar uitkomen, de ander ook wat gunnen. Het is belangrijk om goed met elkaar om te gaan en toch je idealen scherp voor ogen te houden en vooral prioriteiten te stellen! En je niet te laten meeslepen door de waan van de dag of de agenda van de Kamer. Vooral je eigen thema's scherp voor ogen houden. En soms geldt: zonder wrijving, geen glans."

'Ik ben geneigd me te verzetten als mensen onrecht wordt aangedaan. Maar tegelijk ben ik ook iemand die zich volgens mij altijd loyaal aan afspraken houdt.'

Sommigen zeggen dat de ChristenUnie naar links is opgeschoven, deelt u die mening? Heeft u met uw PvdA-achtergrond en pro-ontwikkelingssamenwerkingshouding een bijdrage daaraan geleverd?

"Wij zijn niet links, wij zijn niet rechts, wij zijn christelijk-sociaal! Dat hebben we altijd uitgedragen. Ze zeggen soms gekscherend dat je links bent als je tegen het doodknuppelen van zeehondjes bent, en dat je rechts bent als je voor het ongebooren leven opkomt. Nou, wij doen allebei. Of ik daar aan bijgedragen heb? Het zit in het DNA van de partij, waarbij het ene Kamerlid soms meer de nadruk legt op bijvoorbeeld ontwikkelingshulp, vluchtelingen en de strijd tegen kinderarbeid, dan een ander. Dus ja, die links-rechtsschaal... Wij zijn een christelijk-sociale partij, wat betekent dat we voor de kwetsbaren opkomen, voor recht en gerechtigheid en voor de schepping. Dat laatste zorgt misschien voor wat kleurverschil met de SGP. Verder wijken we wat af van de SGP als het aankomt op de positie van de vrouw en

migratiebeleid. Dat vind ik niet zozeer onderwerpen die bij links horen, maar sociaal zijn.”

Het Wetenschappelijk Instituut heeft een ‘steen in de vijver’ gegooid rondom het migratiedebat, door te stellen dat samenwerking met Bau-det misschien niet onbespreekbaar is (Wouter Beekers) en dat de Bijbel ook spreekt over het beschermen van gemeenschappen (‘Een goed verhaal over migratie’, Laurens Wijmenga). Hoe kijkt u als portefeuillehouder van migratie naar deze uitspraken? Is het niet bevreemdend voor u om dit soort geluiden uit de partij te horen?

“Ik begrijp van Laurens dat het woord ‘zuiverheid’ omtrent gemeenschappen wat ongelukkig gekozen is. Hij heeft geprobeerd de link te leggen met het Oude Testament, maar die link is discutabel. De vraag is of je deze zomaar kan toepassen op onze huidige Nederlandse maatschappij, dat heeft hij zelf ook gezegd. Toen ik in 2015 in Lampedusa was in Italië, het eiland dat je als eerst tegenkomt als je uit Libië vlucht, zag ik dat men niet zomaar de oversteek maakte naar Europa. Misschien had ik in hun situatie wel hetzelfde gedaan. De uitdaging voor Europa was echter: hoe kun je deze stroom vluchtelingen beter controleren? Toen ik in 2016 aan de grens van Macedonië en Griekenland stond gingen er per dag 7000 mensen de grens over. Wij hadden toen geen idee wie die mensen waren, en toen ik iemand van de VN vroeg waar deze men-

sen vandaan kwamen merkte ik dat hier heel weinig toezicht op was. We zaten echt met de handen in ons haar. We hebben de balans moeten zoeken tussen wat we aankunnen als Europa, en wat rechtvaardig is. Je moet altijd openstaan voor de meest kwetsbaren, en dat lukt Europa op deze manier niet. Datzelfde geldt voor de 500 kinderen zonder ouders, die nu door Nederland op het Griekse vasteland worden opgevangen, en zelfs dat komt niet snel genoeg van de grond. Voor mij draait het erom dat we met een warm hart en een koel hoofd een duurzaam migratieplan kunnen opzetten, zodat mensen die het echt nodig hebben ondersteund en opgevangen worden, evenredig verdeeld over Europa.”

U heeft onder drie verschillende politieke leiders gewerkt: Rouvoet, Slob en Segers. Hoe is het om onder deze heren te werken, en waarin onderscheiden ze zich van de rest?

“Rouvoet is een intelligente politicus, het is heel knap dat hij de partij naar de eerste coalitiedeelname leidde in 2007. Hij was een zeer gedreven politicus, met veel oog voor detail. Ik was blij dat Rouvoet namens de RPF de Kamer in kwam in 1994. Ik zat in 1991 nog bij de Partij van de Arbeid, omdat ik mij nog niet volledig kon vinden in de standpunten van de RPF en het GPV. Toen Rouvoet namens de RPF de Kamer inging was dat voor mijn gevoel een omslagpunt voor die partij. Rouvoet was in staat om de partij echt een christe-

‘Ze zeggen soms gekscherend dat je links bent als je tegen het doodknuppelen van zeehondjes bent, en dat je rechts bent als je voor het ongeboren leven opkomt. Nou, wij doen allebei.’



lijk-sociaal profiel te geven. Toen heeft de partij ook geïnvesteerd in onder andere asielbeleid, mensenrechten, duurzaamheid en daardoor werd het een partij waarin ik mij steeds meer kon vinden. Ik was in eerste instantie gericht op ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten, wat mij voor 1994 naar de PvdA trok. Toch kreeg ik bij de PvdA steeds meer moeite met de standpunten rondom abortus, euthanasie, Israël, prostitutie en drugsbeleid. Met de fusie van RPF/GPV in 1999 tot ChristenUnie kreeg ik het idee dat de twee partijen zich open stelden voor alle stromingen christenen, dus ook voor de evangelische stroming waar ik zelf deel van uitmaak. Met Arie Slob heb ik een goede band opgebouwd. Arie is echt een mensen-mens. Hij kon goed samenwerken en koos zijn momenten in politiek opzicht goed uit. Hij had oog voor de medewerkers, en ook voor ons als Kamerleden. Hij probeerde de boel echt bij elkaar te houden, een verbinder, ook partijbreed. Tenslotte Gert-Jan, een generatiegenoot. Ook met hem werk ik zeer prettig samen. Echt een ‘teampayer’ en iemand met onuitputtelijke energie die veel dossiers kan overzien samen met Carola Schouten. Het team dat we nu hebben is misschien wel het meest hecht qua samenwerking. Gert-Jan begint elke dinsdagochtend met het persoonlijke ‘hoe gaat het rondje’, waarin iedereen aangeeft hoe het privé gaat. Het zorgde ervoor dat we elkaar goed leerden kennen. Je leeft meer mee met elkaar. De persoonlijke touch van Gert-Jan heeft echt meerwaarde gehad om dit team goed te laten functioneren. Het pastorale heeft Gert-Jan niet van een vreemde...”

Wat gaat u het meest missen aan uw werk in Den Haag en de Tweede Kamer? En waarvan bent u blij dat u er straks vanaf bent?

“Ik ga de hechte samenwerking met ons team van Kamerleden en medewerkers erg missen. Soms lijken we ZZP’ers met onze eigen portefeuilles, maar tegelijk leven we echt mee met elkaar. We bidden voor elkaar en denken mee met elkaars onderwerpen. Verder ga ik de dynamiek van de politiek missen. Elke dag is anders in Den Haag, je weet nooit wat je precies gaat tegenkomen (lachend). Nadeel is dat je ook nooit weet hoe laat je thuiskomt. Wat ik niet zal missen zijn de nachtelijke vergaderingen, het wachten op een laatste stemming, dat je nooit even rust hebt. Je wordt geacht altijd bereikbaar zijn, vooral voor coalitieoverleg. Je wordt in de vakanties gebeld en het kan gebeuren dat je onverhoopt terug moet komen van vakantie voor een debat of stemming. Het legt dus een groot beslag op je privéleven. Ik heb het met veel liefde en motivatie gedaan maar zie er ook naar uit dat ik daar een punt achter kan zetten en een nieuwe fase in kan gaan. Misschien wel weer iets met politiek, maar dan anders.”

Straks neemt een ander Kamerlid het stokje van u over. Wat is de belangrijkste les die u uw opvolger mee wilt geven?

“Ik zou zeggen: doe het met je hart, en laat je voeden door persoonlijke verhalen en niet alleen door cijfers en rapporten. Zie het echt als een roeping, ook als het even tegenzit. Verder zou ik aanraden om alles in nauw contact met God te doen en hem te betrekken bij het werk. En tenslotte: houd genoeg ruimte voor jouw privé! Soms moet je keihard ‘nee’ zeggen tegen een debat omdat je partner of kinderen even voorgaan, dat is echt nodig om het vol te houden. En helemaal als laatste: relativiseer het werk soms. Behoud je humor. Het hangt niet alleen van jou af,”

Redacteur: Jochem Duinhof





Gezant naar NL

Internationaal Secretariaat in gesprek met Pete Hoekstra

In Nederland geboren, in de Verenigde Staten getogen. De affiniteit met Nederland zat goed, maar nog voor zijn intrek in de Haagse ambassadevilla lag Amerikaans ambassadeur Pete Hoekstra al zwaar onder vuur. Oude uitspraken over vermeende no-go-zones deden veel stof opwaaien. Ondanks de slechte start vervult hij sinds 2,5 jaar met veel plezier zijn rol als ambassadeur. Naar eigen zeggen heeft hij een apolitieke taak – hij kan geen partijpolitieke uitspraken doen -, toch waren we benieuwd naar zijn ervaringen. Twee afgevaardigden van het Internationaal Secretariaat brachten een bezoek bij hem thuis.

In 2017 droeg president Donald Trump u voor als ambassadeur van de VS in Nederland. Hoe bevalt dat tot nu toe?

We hebben het erg naar ons zin hier. We hadden al veel ervaring met Nederland, dus het was fijn om terug te keren en de Verenigde Staten te kunnen representeren. We passen goed bij Nederland. Net als Nederlanders ben ik heel zuinig. Een oud-kamervoorzitter zei tegen me: 'jij kunt zelfs een cent nog laten piepen'. Ik houd er niet van om het geld van het volk uit te geven. Ook het eten bevalt goed: ik eet graag bitterballen en kroketten, en bak oliebolletjes op oudjaarsdag.

Wat is het opmerkelijkste waar u in deze functie mee te maken heeft gekregen?

Mijn eerste week hier: ik werd aangevallen door de Nederlandse media. Ik heb fouten gemaakt, maar zij waren echt wreed. De 129 weken die daarop volgden waren gelukkig fantastisch.

Wat heeft u van die ervaring geleerd?

Om terug te vallen op dat wat ik kan en ken: hard werken om eruit te halen wat erin zit. Ik wil de hele ervaring niet herbeleven, maar ik heb wel geleerd om voorzichtig te zijn. Ik deed aannames, en die aannames klopten niet.

U bent een van de weinige ambassadeurs wiens naam bij een aardig groot Nederlands publiek bekend is...

Dat komt door Wopke [lacht]

... maar niet altijd om de redenen waar een mens bekend om wil staan. Wat waren uw doelen en ambities toen u hierheen kwam?

Ambassadeurs zorgen niet voor dramatische veranderingen. Mijn nalatenschap zal hopelijk een betere Nederlands-Amerikaanse relatie zijn. Die relatie was goed toen ik hier kwam, en bestaat al 400 jaar. De Nederlanders waren de eersten die salueerden bij de Amerikaanse vlag. Jullie verkochten ons de wapens waarmee wij onze onafhankelijkheid hebben verkregen. Friesland erkende als een van de eerste gebieden de Verenigde Staten als onafhankelijk land. Al die tijd is er samengewerkt aan handel en veiligheid. We zijn al zo lang bondgenoten; er is voor zover ik weet in die 400 jaar nog nooit een vijandelijk schot gelost. Nederland staat op plek 4 van grootste directe buitenlandse investeerders in de VS. Ook cultureel zijn er veel overeenkomsten. Die relatie zal niet snel significant veranderen, of je hier nu één of zes jaar bent.

De afgelopen jaren is geregeld beweerd dat de band tussen Nederland en de VS verslechtert, o.a. toen Nederland een Amerikaanse militaire missie in Syrië niet wilde steunen. Hoe kijkt u hier tegenaan?

Er zijn altijd politieke meningsverschillen geweest tussen de VS en Nederland. Ten tijde van de Vietnamese oorlog moest de ambassadeur zich een weg banen door honderden demonstranten voor zijn huis. Ook vurige debatten zijn niets nieuws. Dat we bondgenoten zijn, betekent nog niet dat we op ieder punt tot dezelfde conclusies komen. Vrienden kunnen het op respectvolle wijze met elkaar oneens zijn.

Er zijn ook wrijvingen wat betreft de NAVO.

Nederland moet serieus gaan nadenken over wat ze willen dat de NAVO inhoudt. De VS is toegewijd aan de organisatie. De afgelopen zeventig jaar heeft de NAVO ervoor gezorgd dat het continent relatief vredig is. Europa is in die tijd uitgegroeid tot een grotere economie dan de VS; Europa heeft veel voordelen van een sterke NAVO. In 2014 waren de NAVO-landen het er unaniem mee eens dat er bepaalde zaken nodig waren om de NAVO een succesvolle toekomst tegemoet te laten gaan. Dit hield onder andere in dat 2% van het bbp uitgegeven zou worden aan defensie. Sommige landen, waaronder Nederland, hebben besloten dit niet te doen. Willen ze er geen geld aan besteden omdat hun visie op de NAVO veranderd is? Dat moeten ze helder zien te krijgen. Geldgebrek is niet de reden; Nederland heeft geld zat, maar steekt het liever in andere projecten.

'Ambassadeurs zorgen niet voor dramatische veranderingen. Mijn nalatenschap zal hopelijk een betere Nederlands-Amerikaanse relatie zijn.'

Wat verwacht u van de aankomende verkiezingen?

Ik denk dat Donald Trump een goede kans maakt om herkozen te worden. De peilingen zeggen op dit moment nog niet zoveel. Belangrijker is hoe we er economisch voor staan in de maand voor – of zelfs op de dag van – de verkiezingen. We weten niet wat het effect van de pandemie gaat zijn. Wellicht zeggen mensen: 'Laten we de man behouden die de economie wederopbouwt en positief heeft gereageerd op covid'.

U zegt 'positief gereageerd op covid'. Veel mensen maken zich juist zorgen om Donald Trumps reactie op maatschappelijke zaken. Ook met betrekking tot de omgang met migrantenkinderen en de reactie op recente protestacties met betrekking tot politiegeweld jegens de zwarte bevolking. Snapt u deze zorgen?

Ik kijk naar de feiten. De eerste 36 maanden van Trumps presidentschap lieten een economisch herstel

zien dat de VS nog niet vaak heeft gezien. De werkloosheidscijfers onder minderheidsgroepen daalden tot recordlaagtes. Ook de salarissen voor deze groepen namen toe. De aandelenmarkt was booming. Voor de meeste mensen zijn dit prima resultaten. Maar ik begrijp dat sommige mensen zijn stijl niet mogen. Er zijn presidenten geweest met wiens stijl ik het ook niet eens was, dat komt voor. Maar de resultaten van kabinet-Trump zijn heel, heel goed.

U heeft het over zijn stijl. Soms denk ik een tweet van een parodieaccount te zien, klik ik erop, en blijkt het echt te zijn.

[lacht] Voor hem is het een effectieve manier om contact te krijgen met de Amerikaanse bevolking. Hij heeft 78 miljoen volgers. Niet allemaal uit de VS, maar stel dat de helft Amerikaans is, dan is dat een substantieel deel van de potentiële kiezers dat hij dagelijks aanspreekt.

Je zou denken dat je met zoveel volgers wel twee keer nadenkt of alles wat in je tweet staat klopt, voordat je op 'verzenden' klikt.

Hij vindt zelf ongetwijfeld dat hij er goed over na heeft gedacht. Sommige mensen vinden de ongepolijste

tweets juist fantastisch. Hij is echt, zijn tweets worden niet verstuurd door een commissie. Die spontaniteit brengt een hogere mate van onzekerheid met zich mee.

Authenticiteit is waardevol, maar weegt dat op tegen onjuiste informatie in speeches? Hij bleek laatst nog te denken dat je een virus kunt bestrijden met antibiotica, die enkel tegen bacteriën actief zijn.

Wie weet nou weer het verschil tussen een bacterie en een virus? De meeste mensen weten dat niet.

Hij is niet 'de meeste mensen'. Moet een president zo iets niet even nagaan voor hij een podium betreedt en spreekt voor een publiek van miljoenen mensen?

Ik ben aanwezig geweest bij veel van zijn rally's. Let maar eens op: je kunt het direct zien wanneer hij gebruik maakt van een teleprompter. Dan stralen zijn toespraken veel minder energie uit. Er is minder spontaniteit en enthousiasme. Hij bloeit op als hij zich direct tot het publiek kan richten. Hij spreekt recht uit zijn hart.

Een actuele maatschappelijke ontwikkeling zijn

de Black Lives Matter-protesten. In welke mate bent u het eens met waar de beweging voor staat?

Ik ben op dit moment niet in de VS, dus ik kan niet met mijn eigen ogen zien wat er gebeurt. Ik denk dat de beweging voor heel veel dingen tegelijkertijd staat. Niet alle aanwezigen zijn aan het protesteren. Er is een breed scala van zaken, gevoelens en emoties die mensen ertoe brengt om de straat op te gaan. Met sommigen van hen ben ik het wellicht eens, bij anderen krab ik me achter de oren.

Erkent u racisme binnen politieke instituties?

Zeker. In bepaalde omgevingen is racisme iets waaraan we moeten blijven werken om het te elimineren en naar een rechtvaardige samenleving toe te werken. Daar is geen onenigheid over.

Welke veranderingen zijn nodig om dat waar te maken?

Jullie vertegenwoordigen de jongeren van de ChristenUnie. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de normen en waarden van mensen. Het betekent niet dat je je perfect gedraagt, maar je bent je ervan bewust dat we allemaal naar Gods evenbeeld geschapen zijn. Dat is een uniek kenmerk dat ons allemaal speciaal maakt. Vroeger in de zondagsschool zongen we: 'black, yellow, red and white; we are precious in his sight'. Dat krijgen we aangeleerd binnen ons geloof, dat de kleur van iemands huid geen verschil zou moeten maken. We brengen deze filosofie alleen niet perfect in de praktijk. In sommige overheidsprogramma's wordt racisme wellicht niet effectief aangekaart. Maar het begint mijns inziens bij het leren van de juiste normen en waarden.

Is dat genoeg? In de jaren '60 vond onder andere redlining plaats in de VS, een proces waardoor etnische minderheidsgroepen moeilijker aan een hypotheek of lening voor een investering konden komen. Een financieel nadeel dat doorwerkt van generatie op generatie. Die effecten verminder je niet door lessen in normen en waarden.

Dat klopt, en het is heel, heel moeilijk om daar iets aan te doen. Bedrijven en banken hadden daar hun redenen voor. Ze dachten zo hun investeringen en stakeholders te beschermen. En veertig jaar later zeggen we: 'Dat was een kwalijke praktijk'. Maar wat doe je veertig jaar later tegen die ongelijkheid? Dat is een complex probleem. Je moet voorzichtig zijn met wat daar het juiste antwoord op is.



'Nederland moet serieus gaan nadenken over wat ze willen dat de NAVO inhoudt. De VS is toegewijd aan de organisatie.'

Een voorbeeld daarvan is busing op scholen. Toen ik in het congres zat, waren er projecten voor meer integratie tussen scholen. Gemeenschappen werden gedwongen te de-segregeren. Door schoolbussen in te zetten kwamen leerlingen uit verschillende buurten en gemeenschappen bij elkaar op school te zitten. Twintig jaar later interviewde ik de bewoners van een afro-Amerikaanse buurt. Sommigen zeiden: 'busing heeft onze scholen verpest'. Het had een negatieve impact op hun gemeenschap. Het was geen groot succes, ook geen grote mislukking, maar het laat de complexiteit van het probleem zien.

Wilt u zich na uw ambassadeurschap in Nederland blijven vestigen?

We zullen Nederland nog vaak een bezoek brengen, maar hier niet permanent wonen. Ik heb twee kinderen en drie kinderen, en wil mijn familie niet verlaten. Ook al is dat precies wat mijn ouders hebben gedaan toen ik klein was.

Auteurs: Tamara Bos en Matthijn van Felius



Wikimedia Commons



Onderwijsjournalist Ronald Buitelaar:

‘Zorg als school voor een topaanbod voor de héle groep. Zet kinderen niet apart.’

Onderwijs is de motor van ontwikkeling, maar niet elk kind heeft dezelfde kansen. Kansengelijkheid betekent dat van twee kinderen met dezelfde potentie de één een Fiat krijgt en de ander een Porsche. Het Centraal Economisch Plan 2020 van het Centraal Planbureau (CPB) noemt ongelijke kansen gemiste kansen. En de kansengelijkheid in het onderwijs groeit. Rotterdams onderwijsjournalist Ronald Buitelaar: “We zien het Mattheüseffect: de rijken worden rijker en de armen worden armer. Dat versnelt de kansengelijkheid, want als je minder middelen hebt, kun je minder compenseren en als je meer middelen hebt kun je beter compenseren.” Met hem graven we dieper doorop dit onderwerp.

Hoe staat het ervoor met de kansengelijkheid in Nederland?

“De kansengelijkheid groeit vooral door de middenen die mensen tot hun beschikking hebben. Enerzijds krijgen mensen zonder middelen het moeilijker – een huis vinden, voldoende inkomen krijgen, noem maar op –, anderzijds zijn mensen met middelen in staat om ontoereikend onderwijs te compenseren via bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding. En het is niet alleen het gebrek aan middelen, maar ook de buurt, de gezinssituatie, en of de omgeving rijk is aan ontwikkelingskansen zoals speeltuinen. Bovendien zien we voor het eerst dat kinderen het slechter gaan krijgen dan hun ouders en ook hierin gaan we een kloof zien: er is een categorie ouders die hun kind kan helpen met het kopen van de eerste woning.”

Aangezien het begint met waar je wieg staat, is de startpositie van een kind dus al ongelijk.

“Neem Rotterdam-Zuid. Als jouw wieg in een achterstandswijk staat, sta je 2-0 achter, want je hebt grote kans dat jouw huis niet in orde is omdat je ouders huren van een huisjesmelker. Je hebt kans dat er grote werkloosheid is en dat je in een eenoudergezin opgroeit. Jouw ouders hebben geen kennis van het onderwijssysteem, dus ze zijn minder kritisch. Het begint met dat je ouders de weg niet weten, dat je

‘Kansengelijkheid is wél de capaciteiten hebben, maar ze niet kunnen ontwikkelen om wat voor reden dan ook.’

omgeving arm is qua geld, kennis en ontwikkelingsmogelijkheden. De school kan moeilijk compenseren: een schooldirecteur zei dat leraren 40% van hun tijd besteden aan gedragsproblematiek. Want als jij opgroeit in een zware wijk met schuldenproblematiek, geweld en huizenproblematiek, levert dat stress op. Een kind voelt de stress van ouders, slaapt slecht en komt moe op school en is minder geconcentreerd. En met een lerarentekort en veel op je bordje denkt een leerkracht sneller: misschien moet ik naar een andere plek. Wat nóg schadelijker is voor die kinderen. Het stapelt op! Ouders met middelen wonen in betere huizen, in betere buurten, hebben een beter inkomen, er is geld voor uitjes, voor ontspanning, voor sport en cultuur.”

Is het vooral een verschil tussen stedelijk gebied en de betere buitenwijken?

“Het algemene beeld is dat vooral migrantenkinderen een lager advies voor het voortgezet onderwijs krijgen dan ze feitelijk zouden aankunnen, maar onderzoeker Josse de Voogd ontdekte dat in de regio meer ondergeadviseerd wordt dan in de Randstad. De verschillen in stedelijk gebied springen meer in het oog, maar een lager advies van bijvoorbeeld migrantenkinderen zit dicht bij het advies van kinderen met een hoger advies. Er wordt meer heroverwogen en de eindtoets corrigeert het verschil vaak. En bedenk ook: in stedelijk gebied is meer keus. Daar denken ouders: we gaan van dat vmbo-advies een havo-advies maken of we zoeken een goede vmbo-school. Maar in het buitengebied is minder scholenkeus.”

Wat heeft de coronacrisis geleerd?

“De ongelijkheid is meer in beeld. Er is een schaamtecultuur waardoor problemen worden verstopt. Ouders deden alsof er een device was, ze meldden zich pas toen de gemeente Rotterdam gratis laptops gaf. Enerzijds liepen kinderen achterstanden op en anderzijds

gingen kinderen vooruit. Ook laten de eerste ervaringen zien dat kinderen van hoger opgeleide ouders minder last van deze crisis hebben gehad dan kinderen uit achterstandsgezinnen. Logisch: ze hadden meer ruimte, meer middelen, beter en sneller internet, en konden extra onderwijs kopen. Maar ik heb óók verhalen gehoord over kinderen die in een bezemkast zaten te werken. Nog afgezien van problemen in gezinnen: met minder middelen en ruimte is er meer stress, en hoogopgeleiden kunnen veel beter hun kinderen begeleiden met hun middelen en tijd. Maar wanneer je de eindjes aan elkaar moeten knopen..."

Indelen in niveaus bevestigt wat leerkrachten denken: dat kinderen zwak zijn of juist goed.

"Ons stelsel werkt inderdaad tegen. Kansengelijkheid is wél de capaciteiten hebben, maar ze niet kunnen ontwikkelen bijvoorbeeld omdat je ouders te arm zijn of omdat je op de verkeerde school zit. Eén van de grootste oorzaken van kansengelijkheid is het selectiesysteem op twaalfjarige leeftijd. Je moet zorgen dat kinderen langer de kans krijgen zelf te ontdekken wie ze zijn en wat hun mogelijkheden zijn. En dat kinderen drempelloos kunnen overstappen van het ene naar het andere niveau is niet genoeg. Bij advisering speelt de inschatting mee of het kind de wereld aankan waarin het terecht komt. Je moet breder kijken: dat kind heeft in potentie havo-kwaliteiten, maar wat heeft hij of zij nodig om die overstap écht te maken? In het basison-

'Als vrijwel alle politieke partijen zeggen dat ze kansengelijkheid willen bevorderen moeten ze daar ook naar handelen.'

derwijs moet je eerder beginnen met die verrijking. Als je boeken lezen niet gewend bent en havo gaat doen, struikel je misschien. Dus zorg voor goed onderwijs en denk ook na over wat voor kinderen belangrijk is. Ik schreef voor Vers Beton [1] over de tien uur extra les op basisscholen in Rotterdam Zuid. Deze lessen dienen als compensatie voor wat kinderen uit andere milieus van huis uit meekrijgen. Maar uit mijn onderzoek blijkt hoe belangrijk het is om een visie te hebben op onderwijs- en ontwikkelkansen zodat je langdurig en gericht aan betere kansen kunt werken.

Hoe moeten we de zesjescultuur aanpakken? Want als je excellente leerlingen apart zet is het gevaar dat leerlingen met achterstand die in potentie wél excellent zijn achterblijven.

"Zorg voor een topaanbod voor de héle groep en maak als school geen onderscheid. Ik ben geen voorstander van plusgroepen en een klas overslaan; je zet kinderen apart en zegt dus, 'jij niet'. Uit inspectieonderzoek blijkt dat de overlap tussen de verschillende niveaus in het voortgezet onderwijs erg groot is. Zo presteren de beste VMBO-Kader leerlingen op hetzelfde niveau als de laagst presterende VWO-leerlingen. Dát zijn dus de resultaten van die vroege selectie! In hokjes indelen is riskant, want dan vallen de sterke kanten van leerlingen weg omdat ze op het niveau werken waarop ze ingedeeld zijn."

Moeten ouders zich ook bewuster zijn van het probleem?

"De coronacrisis heeft ouders geleerd hoe ingewikkeld onderwijs is. Maar al wil je iets goeds voor iedereen, het is toch anders voor eigen kinderen. Een argument voor hen: het levert ons allemaal voordeel op. Hoe meer kansarme mensen, hoe meer kosten door psychologische ondersteuning, uitkeringen, gezondheidsproblemen door de stress en slechte voeding en slechte behuizing. Kansen verbeteren betaalt zich ook in politieke zin uit: veel onvrede komt voort uit niet gezien en gehoord worden. Altijd achteraan staan. Het is ons áller belang om kansengelijkheid aan te pakken!"

Wat moet helder zijn voor iedereen?

"Besef dat kansengelijkheid erom gaat dat je wel capaciteiten hebt, maar ze niet kunt ontwikkelen. Scholen moeten vragen: wat is onze cultuur en zien we alle leerlingen? Ik vond het schokkend dat scholen in de coronacrisis ontdekten dat gezinnen minder middelen hadden. Het beeld dat scholen van thuis hebben klopt vaak niet, vooral in het voortgezet onderwijs. In het basisonderwijs en ook op het MBO is vanouds veel aandacht voor 'thuis'. In het voortgezet onderwijs is dat minder het geval. Op sommige middelbare scholen mag wel meer aandacht komen voor de problemen en stress waar kinderen mee te maken hebben."

Hoe moeten we kansengelijkheid aanpakken? Wat ligt bij de politiek en wat bij de scholen?

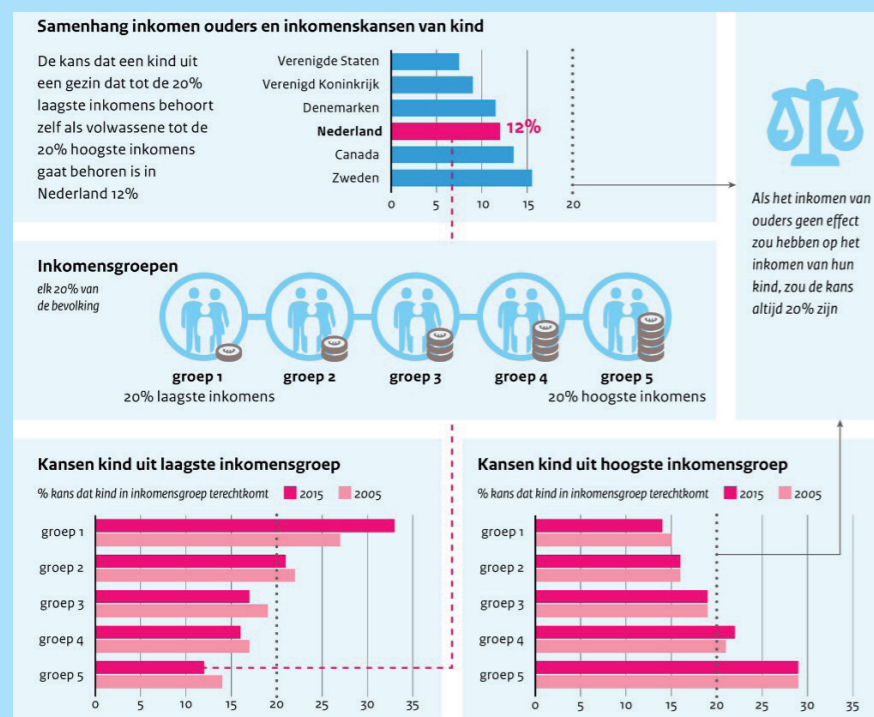
"Het CPB heeft heldere aanbevelingen. Het belangrijkste: geen financiële drempels. Er is recent een wetsvoorstel van SP en GroenLinks aangenomen dat scholen verbiedt ouderbijdrages te vragen, een bekend middel om de school exclusief te houden. En zorg dat bijles en huiswerkbegeleiding toegankelijk zijn voor iedereen. Ik ken scholen waar al het huiswerk op school wordt gedaan, leerkrachten zijn vrij geroosterd om leerlingen te ondersteunen. Ook moeten



'Het selectiemoment is te vroeg. Je moet zorgen dat kinderen veel langer de kans krijgen zelf te ontdekken wie ze zijn en wat hun mogelijkheden zijn.'

we nadenken over de gevolgen van beleid. Door ons coalitiesysteem pakt beleid vaak verkeerd uit, want er moet een compromis komen tussen tal van opvattingen. Goed bedoeld beleid kan juist ongelijkheid bevorderen. Als vrijwel alle politieke partijen zeggen dat ze kansengelijkheid willen aanpakken moeten ze daar ook naar handelen. Daarnaast adviseert het CPB om de verruiming van de schenkingsregeling voor de aankoop van een huis te heroverwegen. En zorg dat de voorschool een gratis basisvoorziening wordt. Ik sprak eens in een achterstandsbuurt met de leidsters van een voorschoolse voorziening en ze zeiden gekkerend: eigenlijk zou je al voor de conceptie moeten beginnen. Is het verstandig een kind te krijgen, kun jij het kind de beste kansen geven? Die kansen kun je geven met de voorschool. Een ander advies is om het werken in armere buurten voor leerkrachten aantrekkelijker te maken met een hoger salaris en kleinere klassen en meer ontwikkelruimte voor leraren."

Redacteur: Antrude Oudman



Bron: ter Weel et al., Jansen et al. (overgenomen uit: CPB POLICY BRIEF – Centraal Economisch Plan 2020, p. 16)



Opinie PerspeX - XL

Dit zijn de vijf meest gehoorde misverstanden van christenen over Israël



Als je op een feestje zit, dan is er één ding waar je het niet over moet hebben als je het gezellig wilt houden: Israël. Zelfs onder christenen zijn de meningen sterk verdeeld. Zo zijn er christenen die veel met Israël hebben, maar ook die juist helemaal niets van het huidige Israël willen weten. Hoe kunnen die opvattingen zo verschillen? HOE DENK JIJ OVER ISRAËL?

Ik merk dat er veel misverstanden zijn over Israël en het Joodse volk. Het is daarom belangrijk om als christen op de hoogte te zijn van wat de Bijbel hierover zegt. In dit artikel noem ik vijf van deze misvattingen van christenen over Israël.

'Liefde voor Israël gaat niet samen met liefde voor Arabieren'

Sinds het ontstaan van de staat Israël in 1948, zijn er conflicten gaande tussen Israël en de Arabische buurlanden. Daarnaast is er strijd tussen Israël en de Palestijnen als het gaat om wie er recht heeft op het land. Na jaren van mislukte vredesonderhandelingen staan Israël en de Palestijnen nog steeds niet op goede voet met elkaar.

Er zijn christenen die denken dat je partij kiest als je liefde hebt voor Israël. Dat je dan automatisch geen liefde meer kan hebben voor de Arabische bevolking en dat je je tegen de Palestijnen keert.

Als je als christen opkomt voor Israël en liefde voor het land en haar inwoners hebt, dan heeft dat allereerst niets te maken met een politieke voorkeur. Deze liefde is namelijk gebaseerd op de Bijbel. Als je in Israël komt, dan zie je dat Arabieren, Joden en christenen gewoon samenleven. Arabieren vormen een belangrijk gedeelte van de Israëliërs samenleving. Daarnaast wordt vaak vergeten dat Israëliërs en Palestijnen in het dagelijks leven op elkaar aangewezen zijn en prima kunnen samenwerken.

Het is niet logisch te denken dat het één het ander uitsluit. Als christen is het sowieso een opdracht om je naasten lief te hebben als jezelf. Dus ook Arabieren.

'Israël is niet langer Gods volk'

Als je het Oude Testament leest, dan kom je allerlei teksten tegen over de verbonden die God sluit met het volk Israël. Het bekendste is Gods verbond met Abraham in Genesis 12. God spreekt Zelf van eeuwigdurende verbonden. Deze beloften voor Israël zijn voor altijd.

Je leest vervolgens nergens in het Nieuwe Testament dat God deze verbonden verbreekt. Sterker nog, in Romeinen 11 lees je dat God Zijn volk 'beslist niet' heeft verstoten. Toch denken veel christenen dat dat wél het geval is. Deze gedachte is al heel oud. Vroeg-

christelijke leiders konden namelijk niet geloven dat het Joodse volk dat Jezus als Messias verwerpt, nog een bijzondere rol speelt in Gods plan.

Christenen gingen geloven dat God een nieuw volk om Zich heen had verzameld dat het oude had vervangen, namelijk de kerk. Alle beloften die God aan Israël deed waren bedoeld voor de kerk. Dit noem je ook wel vervangingstheologie. Deze gedachte is alleen helemaal niet terug te vinden in de Bijbel.

Tip: lees Romeinen 11 eens helemaal!

'Hoe meer liefde voor Israël, hoe minder liefde voor Jezus'

Er wordt gedacht dat liefde voor het Joodse volk je verblindt ten opzichte van Jezus. Zo worden Israël en Jezus vaak tegen elkaar uitgespeeld. Het lijkt dan alsof het een keuze is: óf liefde voor Israël, óf liefde voor Jezus.

Als je je verdiept in Gods liefde voor het Joodse volk en Zijn beloften voor hen, dan ga je zien dat het juist andersom is. Dan ga je begrijpen dat Jezus en Israël met elkaar verbonden zijn. Je gaat ontdekken dat de Heere Jezus nog veel meer is dan je altijd hebt gedacht. Jezus is niet alleen de Koning van de wereld en van jouw leven, maar wordt in de Bijbel ook de Koning van Israël genoemd.

Daarnaast is het goed om te beseffen dat Jezus een Jood was. Dat Hij opgroeide volgens de Joodse wetten en Zich daaraan hield. Hij werd besneden, bezocht de synagoge en leefde als een Jood. Vrijwel het hele publiek van Jezus was Joods, net als Zijn discipelen. Wist je trouwens dat er veel overeenkomsten zijn tussen Jezus en Israël? Lees het via isreality.nl/overeenkomsten!

'Joden denken in de hemel te komen door zich aan de wetten te houden'

Joden denken de wet nodig te hebben om in de hemel te komen, maar gelukkig hebben wij als christenen de genade. Simpel toch? Wait. Dat is dus net iets té simpel gedacht. Sowieso draait het in het Jodendom maar weinig om het hiernamaals, maar vooral om een (goed) leven in je aardse bestaan. Wat er daarna met je gebeurt wordt aan God overgelaten. Men houdt de wet dan ook niet om uiteindelijk een



Tot slot

Ik hoop dat je na het lezen van dit stuk iets beseft van de bijzondere plaats die Israël inneemt in Gods plan voor de wereld. Juist in deze tijd is het belangrijk om Israël te steunen en te troosten (Jesaja 40:1). Hoe kun je dat doen? Allereerst door te bidden voor de vrede van Jeruzalem. Maar ook door je te verdiepen in de Bijbel en de Joodse geschiedenis. Midden in een anti-Israëlwereld mag je een ander, positief geluid laten horen! Doe je mee? **Auteur: Paola Veenendaal**

mooie beloning in de wacht te slepen, maar veel meer uit liefde en dankbaarheid naar God.

Ik vind het streven naar een goed leven hier op aarde ook een opdracht voor ons. We zijn soms enorm gericht op het leven na dit leven, dat we vergeten hoe belangrijk onze levenshouding is. Ik was ooit in gesprek met een rabbijn, die vertelde dat Joden elke dag proberen iets in hun leven te verbeteren. Ik kan daar ontzettend veel van leren!

'Israël heeft een streepje voor bij God'

God is in Genesis begonnen met het volk Israël. Sommige christenen denken dat Israël dan een streepje voor heeft bij God. Ik denk zelf dat je dat heel anders mag zien. Wanneer God Abram roept, belooft Hij dat in hem 'alle geslachten van de aardbodem gezegend worden'. De hele wereld dus!

Israël is altijd een heel klein volk gebleven, maar heeft een ontzettend grote betekenis voor de hele wereld. Vergelijk het met je ogen. Ze zijn een klein deel van je lichaam, maar hebben een enorm belangrijke taak. Door je ogen schijnt het licht in je leven en vind je je weg.

Zo is het ook met Israël, Gods oogappel. God schijnt Zijn licht in de wereld door Israël heen. Uiteindelijk is door Israël de Heere Jezus, het Licht van de wereld, gekomen. Daarom waarschuwt God ook om niet aan Zijn volk, Zijn oogappel te komen! Want dan doof je Gods licht voor deze wereld.

Het is soms lastig te begrijpen waarom God Zich speciaal met dit volk verbindt. Hij laat Zich zien aan Israël en leert hen Wie Hij is. Israël is niet ten koste van de rest van de wereld, maar door Israël wil Hij de hele wereld zegenen.

OVER DE AUTEUR:

Paola (23) is eindredacteur bij Isreality, het jongerenplatform van Christenen voor Israël. Lees meer of word gratis lid via isreality.nl! Wil je reageren op dit artikel? Stuur dan een mailtje naar paola@isreality.nl!

PerspeX Colofon

Hoofdredacteur

- Tim Kuijsten •

Redactie

- Antrude Oudman •
- Daniël van Holten •
- Jochem Duinhof •
 - Noah Kleijne •
 - Rachel Camerik •
- Nathan Meindersma •

Gastschrijver

- Paola Veenendaal •
- Wouter Jan de Graaf •
 - Tamara Bos •

Design en opmaak

- Matthja Sterk (www.matthja.nl) •

Procesmatig naar een sterke(re) EU

OPINIE PERSPEX:

Wouter Jan de Graaf, masterstudent Internationale Betrekkingen in Moskou

In de PerspeX van afgelopen mei stond een helder artikel die de veranderende wereldorde koppelde aan de Nederlandse positie in Europa. Het herkent de terugtrekkende houding van de Verenigde Staten en de imperialistische (mijn woorden) doelen van China. Zoals ik zelf al eerder heb aangegeven behoeft dat een reactie vanuit Europa. **De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden voelde het al goed aan in hun wapenspreuk: "Eendracht maakt macht", zo zullen we ons in Europa op moeten stellen ten opzichte van de rest van de wereld.**

Dat betekent een veel diepere samenwerking. Dat begint bij een daadkrachtige Europese buitenlandpolitiek. Het huidige buitenlandbeleid (GBVB) van de EU kan momenteel al met één veto stranden. Maar onze Europese economie zal óók verstevigd en verdiept moeten worden. Het huidige macro-economische model is maar half af en roept nieuwe crises over zich af. We hebben nu een gezamenlijk monetair beleid, maar het begrotingsbeleid wordt op lidstatelijk niveau vastgesteld. In de praktijk leidt dat tot problemen; denk bijvoorbeeld aan Ierland die op dubieuze wijze met belastingvoordelen allerlei Amerikaanse techbedrijven naar zich lokt. **Zaken als Europese belastingen en euro-obligaties horen dus samen te gaan met het hebben van de Euro.** Tot zover herken ik de lijn van het artikel.

Je zou denken dat ik dus verbolgen ben over de opstelling van Nederland in het debat over de euro-obligaties (of eurobonds genoemd). Echter, **Europese solidariteit is geen éénrichtingsverkeer en daarbij is het proces naar diepere Europese integratie net zo belangrijk als de integratie zelf.** Plat gezegd: even wat miljarden overmaken doet

geen recht aan de begrotingsdiscipline die we de afgelopen jaren hebben opgebracht en het is daarom niet gek om er voorwaarden aan te stellen. Sterker nog, **het getuigt van een oprecht begaan zijn met de landen die het nodig hebben als we er eisen aan stellen die tot structurele verbeteringen leiden van hun economie en die van Europa als geheel.**

Daarbij komt dat eurobonds per definitie om fiscale afstemming vraagt. Budgettair beleid van het ene land heeft direct gevolgen voor het budgettair beleid van het andere land. Heel Europa staat namelijk garant voor elkaars schulden en betaalt een gezamenlijke rente. De rentes gaan gemiddeld genomen omlaag, maar als Italië straks niet z'n schulden kan betalen, dan moet de rest van Europa meer gaan betalen. We kunnen dus niet anders dan eisen stellen aan eurobonds. Komen die eurobonds mét de structurele economische hervormingen, dan is dat goed voor ons én voor hen.

Tot slot, laten we niet vergeten dat landen hun eigen belang dienen. Daar is niks mis mee en zelfs wenselijk mits dat binnen de regels gebeurt, maar laten we ook met z'n allen niet vergeten dat een sterke EU een gezamenlijk eigen belang is.



FINANCIAL TIMES - 07/10/19



I have a dream

Column

Op 25 mei werd George Floyd op gruwelijke wijze gedood door een blanke agent. Het is een bewogen periode, waarin veel mensen diep geraakt zijn. Door onder andere deze afschuwelijke gebeurtenis is de aandacht opnieuw gevestigd op racisme en discriminatie.

In 1963 zei Martin Luther King in zijn wereldberoemde speech dat hij ervan droomde dat zijn kinderen op een dag niet meer beoordeeld zouden worden op hun huidskleur, maar op de inhoud van hun karakter. Toen was dit niet het geval en nu, bijna 60 jaar later, lijkt er nog steeds niets veranderd te zijn. Hoe is het mogelijk dat racisme vandaag de dag nog zo relevant is? Hoewel men de afgelopen periode medeleven heeft getoond via onder andere demonstraties en sociale media, leek dit maar van korte duur. Is dit niet juist een onderwerp dat bespreekbaar moet blijven?

In een fragment van de VPRO-documentaire uit 2017 genaamd 'Wit is ook een kleur' werd een aantal jonge kinderen vragen gesteld over blanke en donkere poppetjes. Hierin gaven de kinderen over het algemeen aan dat zij dachten dat de blanke poppetjes slimmer waren en dat de donkere poppetjes vaker straf kregen. Blank werd positiever opgevat, hoewel de ouders hierover geen

uitspraken hadden gedaan richting hun kinderen. Hoewel ik een blanke huidskleur heb, is racisme ook een terugkerend thema in mijn eigen leven. "Ga terug naar je eigen land!" is een opmerking die me al eens is toegeworpen. Maar ook minder heftige, doch enigszins racistische, opmerkingen als "luie indo" en "altijd te laat komen" worden regelmatig geassocieerd met mijn donkere ogen en haar. Hoe kunnen we iets dat zo collectief en intergeneratieel aanwezig is oplossen?

Drie jonge vrouwen zijn vorige maand een burgerinitiatief gestart om racisme en discriminatie verplicht op te nemen in de lesstof op basis- en middelbare scholen, zodat dit probleem al op jonge leeftijd aangepakt kan worden; en met meer dan 60.000 handtekeningen is de motie aangenomen. Naar mijn mening is het behandelen van dit thema in het onderwijs een stap in de goede richting. Door in het onderwijs meer aandacht te besteden aan het slavernij- en koloniale verleden, en het verband met racisme en discriminatie vandaag de dag, kunnen we er samen voor zorgen dat discriminatie op welke grond dan ook geen plek meer zal hebben in de komende generaties en zo de droom van Martin Luther King, en van velen met hem, verwezenlijken.

Redacteur: Rachel Camerik